

Õiguskantsler

Pr Yoko Alender
Kliimaministeerium
info@kliimaministeerium.ee

Teie nr

Meie 12.09.2024 nr 18-2/241379/2405182

Arvamus eelnõu kohta

Austatud minister

Õiguskantsler ei esita üldjuhul eelnõude kohta arvamusi ning ka [looduskaitseeaduse muutmise ja sellega seondult teiste seaduste muutmise seaduse \(Natura hindamine\) eelnõu](#) (EIS toimiku nr 23-1688) ei ole me terviklikult analüüsinud. Kui märkame eelnõus ilmselget probleemi, juhime sellele tähelepanu.

Palun analüüsi täiendavalt ja vajadusel koostöös Justiitsministeeriumiga eelnõu § 1 punkti 1. See norm loob olukorra, kus seadusega keelatakse piiranguvööndis tegevus, mis võib kehtivas kaitse-eeskirjas olla lubatud (vt [looduskaitseeaduse](#) (LKS) § 31 lg 2 p 5).

Riigikohtu pikaajalise praktika kohaselt on kaitse-eeskiri olemuselt haldusakt (üldkorraldus). Seejuures on Riigikohus kaitse-eeskirja haldusaktina kvalifitseerimisel eraldi esile tõstnud isiku põhiõigust korraldusele ja menetlusele (RKÜKo 31.05.2011, nr [3-3-1-85-10](#)). Ühtlasi tähendab see, et kaitse-eeskirja sisu on disainitud üksikjuhtumi asjaolusid silmas pidades just nii, et see kaitseks üheaegselt nii väärtuslikke elupaigatüüpe kui ka metsaomaniku õiguspäraseid huve. Tegemist on sisuliselt riigi ja maaomaniku ning kogukonna kokkuleppega, sest kaitse-eeskirja sisu on läbi arutatud avalikel koosolekutel.

[Haldusmenetluse seaduse](#) § 60 lg 2 järgi on kehtiva haldusakti resolutiivosa kohustuslik igapäevane, sealhulgas haldus- ja riigiorganitele. Haldusakti resolutiivosa on haldusaktiga kindlaksmääratavaid õigusi ja kohustusi sisaldav osa.

Kui peaks jõustuma ülalviidatud looduskaitseeaduse muudatus, satuvad metsaomanikud olukorda, kus seaduse üks norm keelab raie, teine aga lubab seadusest kaitse-eeskirjaga erandeid teha – ka juba olemasolevad kaitse-eeskirjade jäävad kehtima. Praktikas lähtutakse ja tulebki lähtuda kehtivast haldusaktist.¹

---

¹ Haldusakti rakendamise prioriteedi kohta vt: R. Narits, T. Annus, M. Ernits. PS § 3 komm 40. – Teoses: Ü. Madise jt (toim). Eesti Vabariigi põhiseadus. Kommenteeritud väljaanne. 4. vlj. 2017. Haldusakti, mis selle andmise ajal on kehtiva õigusega kooskõlas olnud, isiku *kahjuks* muutmise alused [haldusmenetluse seaduses](#) on pealegi väga piiratud (vt § 66 lõiked 2-4).

Kaitse-eeskiri võib lubada piiranguvõõndis raiet (vt nt [Lahemaa rahvuspargi kaitse-eeskirja](#) § 22). Inimene võib haldusaktile tugineda, sest kehtiv haldusakt on siduv ka riigi jaoks (HMS § 60 lg 2).

Kui kavandatava normi eesmärk on raie tegelikult keelata, siis tuleb ette näha ka kaitse-eeskirjade muutmine. Olukord, kus kehtiv kaitse-eeskiri ütleb üht, seadus teist ja inimene ei mõista, mis on lubatud ja mis keelatud, on õigusriigis lubamatu. Üksikjuhtumitele sobivaid ja inimestega läbiräägitud lahendusi ei tohiks muuta seadusega.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Teadmiseks: Justiitsministeerium

Evelin Lopman 693 8431
Evelin.Lopman@oiguskantsler.ee
Liina Lust-Vedder 693 8429
Liina.Lust-Vedder@oiguskantsler.ee